

ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ІНДИКАТОРІВ ДО ВИМІРЮВАННЯ НАСЛІДКІВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

RATIONALE OF THE INDICATOR SYSTEM TO MEASURE THE CONSEQUENCES OF DECENTRALIZATION REFORM IN THE CONTEXT OF BUDGETARY REGULATION IN UKRAINE

В статті доведено, що з точки зору системного підходу, реформа децентралізації передбачає зміну в структурі управління державою, що пов'язана з діяльністю органів місцевого самоврядування на основі нової територіальної організації влади в Україні. Також наголошено, що за реформою децентралізації передбачено передачу значної частини повноважень від центральної влади до об'єднаних територіальних громад, що забезпечується відповідним перерозподілом державних фінансових ресурсів. Автором встановлено, що мета статті базується на тому, що для оцінки наслідків та ефективності впровадження будь-якої реформи, необхідно сформулювати концепцію запропонованих змін з урахуванням мети, стратегічних та операційних цілей розвитку, а також системи індикаторів для кількісної оцінки рівня їхньої реалізації. Обґрунтовано систему індикаторів до вимірювання наслідків реформи децентралізації в контексті бюджетного регулювання на основі сучасного наукового досвіду, що базується на множині пріоритетних цілей розвитку та дозволяє виконувати порівняльний аналіз за регіональним аспектом.

Ключові слова: децентралізація, системи показників, територіальна та функціональна децентралізація, реформа державного сектору, децентралізація управління.

В статті доказано, що з точки зору системного підходу, реформа децентралізації передбачає зміну в структурі управління державою, що пов'язана з діяльністю органів місцевого самоврядування на основі нової територіальної організації влади в Україні.

заці передбачає зміну в структурі управління державою, пов'язану з діяльністю органів місцевого самоврядування на основі нової територіальної організації влади в Україні. Також відзначено, що реформою децентралізації передбачено передачу значної частини повноважень від центральної влади до об'єднаних територіальних громад, що забезпечується відповідним перерозподілом державних фінансових ресурсів. Автором встановлено, що мета статті базується на тому, що для оцінки наслідків та ефективності впровадження будь-якої реформи, необхідно сформулювати концепцію запропонованих змін з урахуванням мети, стратегічних та операційних цілей розвитку, а також системи індикаторів для кількісної оцінки рівня їхньої реалізації. Обґрунтовано систему індикаторів до вимірювання наслідків реформи децентралізації в контексті бюджетного регулювання на основі сучасного наукового досвіду, що базується на множині пріоритетних цілей розвитку та дозволяє виконувати порівняльний аналіз по регіональному аспекту.

Ключевые слова: децентралізація, системи показників, територіальна та функціональна децентралізація, реформа державного сектору, децентралізація управління.

УДК 330.34

Савченко Ю.А.

здобувач відділу макроекономіки та державного управління
Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій

Savchenko Yulia

Black Sea Research Institute
of Economics and Innovation

The author of the article showed that from the point of view of the systematic approach, the decentralization reform implies a change in the governance structure of the state, which is related to the activities of local governments based on the new territorial organization of government in Ukraine. It was also emphasized that the decentralization reform envisages the transfer of a large part of the powers from the central government to the united territorial communities, which is ensured by a corresponding redistribution of state financial resources. And this is an actual and current problem. The author stated that the purpose of the article is based on the fact that, in order to assess the consequences and effectiveness of any reform, it is necessary to formulate the concept of proposed changes to the decentralization reform, taking into account the strategic and operational development goals, as well as a system of indicators for quantifying the level of their implementation. It is proved that the main purpose of decentralization reform is to create a safe and comfortable environment for human life in Ukraine by building an effective system of government. The achievement of the stated goal should be achieved by the achievement of a corresponding set of strategic and operational goals. Each of the above operational objectives has a corresponding list of tasks that need to be addressed in the implementation of the reform and specify their substantive content. Considering the methodology of evaluating the effectiveness of administrative and financial decentralization at the regional level, the authors propose to calculate the ratings of Ukrainian regions by the following system of indicators: – ratio of the index of growth of own revenues of budgets of regions to the index of growth of transfers from the state budget, which should exceed 1; – the share of own budget revenues of oblasts in the consolidated budget, which should exceed 50%; – the share of equalization subsidies in transfers from the state budget, which should be minimized and should not exceed 2%; – the ratio of the index of growth of capital investments at the expense of local budgets to a similar index at the expense of the state budget should exceed 1; – the ratio of the index of growth of own incomes to the index of growth of expenditures should exceed 1%; – the ratio of the index of growth of expenditures on economic activity to the index of growth of total expenditures should exceed 1%; – the ratio of the index of growth of the volume of sold products to the index of growth of expenditures for economic activity should exceed 1%.

Key words: decentralization, systems of indicators, territorial and functional decentralization, public sector reform, decentralization of management.

Постановка проблеми. Розробкою методологічних основ та підходів до практичного впровадження реформи децентралізації, а також вимірювання її впливу на розвиток національної економіки, на державному рівні займається Офіс реформ Кабінету Міністрів України.

З точки зору системного підходу, реформа децентралізації передбачає зміну в структурі

управління державою, що пов'язана з діяльністю органів місцевого самоврядування на основі нової територіальної організації влади в Україні [1]. Разом із цим, передбачено передачу значної частини повноважень від центральної влади до об'єднаних територіальних громад, що забезпечується відповідним перерозподілом державних фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Щодо дослідження проблем децентралізації, перш за все слід сказати, що офісом реформ КМУ було розроблено паспорт реформи децентралізації влади та регіонального розвитку, що містить відповідні стратегічні орієнтири та завдання, які потребують вирішення для їхнього досягнення [2]. Крім того, низка відомих науковців досліджувала цю проблему, а саме, М. Багмет [3], О. Борденюк [5], І. Грицяк [7; 8], В. Карнаух [10], Р. Колишко [12].

Дослідження проблем, пов'язаних з децентралізацією в Україні, є відносно новим напрямом у вітчизняній науці. Проблеми бюджетної децентралізації висвітлюються у працях В. Авер'янов [1], О. Бабич [2], О. Батанов [4], В. М. Будник [6], А. Інгудіна [9], А. Коваленко [11], А. Матвієнко [13], В. Рильська [14], І. Трофимова [15] та низки інших відомих науковців і практиків.

Постановка завдання. Для оцінки наслідків та ефективності впровадження будь-якої реформи, необхідно сформулювати концепцію запропонованих змін з урахуванням мети, стратегічних та операційних цілей розвитку, а також системи індикаторів для кількісної оцінки рівня їхньої реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до цього, Офісом реформ КМУ було розроблено паспорт реформи децентралізації влади та регіонального розвитку, що містить відповідні стратегічні орієнтири та завдання, які потребують вирішення для їхнього досягнення [2].

Так, головною метою реформи децентралізації, згідно даного документа, є створення безпечного та комфортного середовища для життя людини в Україні шляхом побудови ефективної системи влади. Реалізація вказаної мети повинна відбуватись за рахунок досягнення відповідної множини стратегічних та операційних цілей, що представлені на рис. 1.

Кожна з наведених вище операційних цілей мають відповідний перелік завдань, які потребують вирішення в рамках впровадження реформи та конкретизують їхню змістовну сутність. Можна відмітити, що операційні цілі та завдання, які визначені Офісом реформ КМУ, спрямовані, перш за все, на правове забезпечення реалізації реформи децентралізації та удосконалення системи управління в межах об'єднаних територіальних громад, тощо. Разом із цим, у такій постановці ступінь їхнього виконання не можливо вимірювати кількісними індикаторами макроекономічного розвитку.

Саме тому, розроблений паспорт реформи, з однієї сторони, визначає вектор поточних й майбутніх інституційних перетворень, а з іншої – не дозволяє явно визначити систему кількісних показників для вимірювання наслідків децентралізації та ефективності впроваджених змін.

Наступною особливістю, яка ускладнює розробку відповідного методичного підходу, є невизначеність термінів проведення реформи та реалізації її складових. Це, в свою чергу, не дозволяє виконувати оцінку ступеня її реалізації у часовому вимірі.

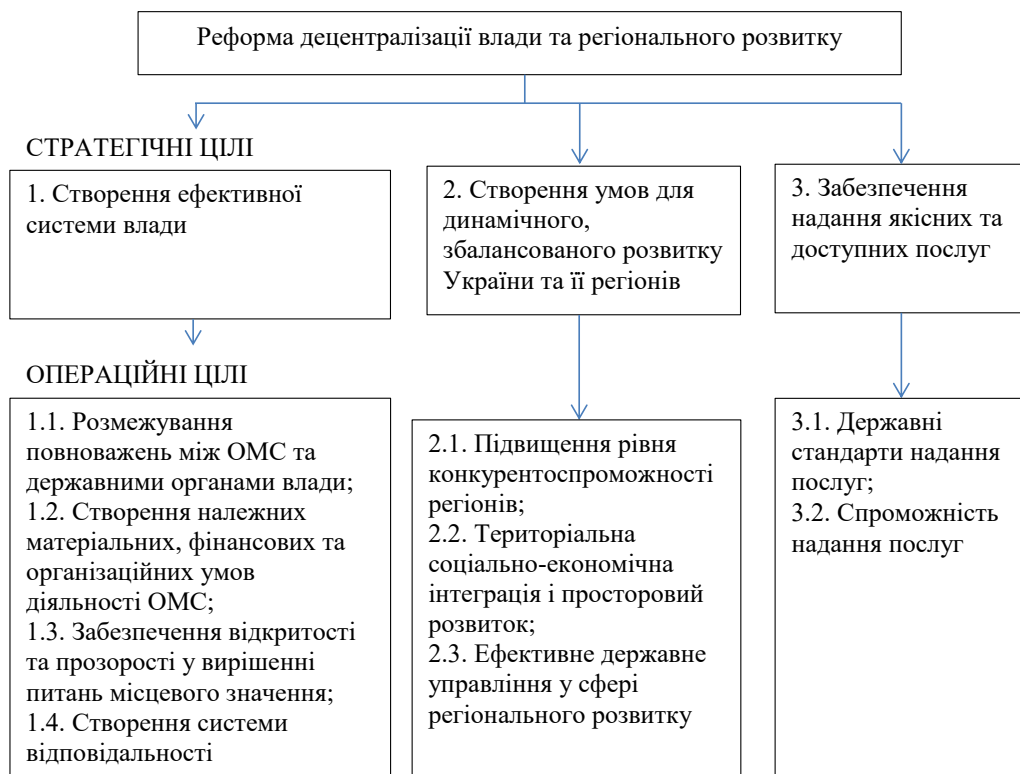

Рис. 1. Стратегічні та операційні цілі реформи децентралізації влади та регіонального розвитку

Так, на сьогоднішній день, розпорядженням КМУ № 77-р від 23.01.2019 р. затверджено план заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019-2021 р., завданнями якого є [3]:

1. Формування нової територіальної основи для діяльності органів влади на рівні громад і районів – впроваджується в рамках реалізації завдання № 1.1.1 паспорту реформи;

2. Передача повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування та їх розмежування за принципом субсидіарності – впроваджується в рамках завдання № 1.1.2 паспорту реформи;

3. Створення належної ресурсної бази для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування – впроваджується в рамках завдань № 1.2.1 – 1.2.3 паспорту реформи;

4. Формування ефективної системи служби в органах місцевого самоврядування – впроваджується в рамках завдання № 1.1.3;

5. Упорядкування системи державного контролю та нагляду за законністю діяльності органів місцевого самоврядування – впроваджується в рамках завдання № 1.4.1;

6. Розвиток форм прямого народовладдя: виборів, референдумів – впроваджується в рамках завдання № 1.3.1.

Як бачимо, план заходів з впровадження реформи децентралізації на 2019-2021 р. передбачає лише часткове вирішення стратегічної цілі № 1 зі створення ефективної системи влади. Разом із цим, в короткостроковій перспективі він поки не передбачає початку реалізації інших стратегічних цілей, рис. 1.

Теорією та практикою проведення реформи децентралізації влади та регіонального розвитку в Україні, а також оцінкою її ефективності на методологічному рівні займалися відомі вітчизняні науковці, такі як: Волохова І., Даниляк О., Двігун А., Дроздовська О., Жаліло Я., Козиріна О., Лелеченко А., Линьов К., Мацук З., Мостовий Г., Романюк С., Харитончук М., Шевченко О. та інші.

Одна з ґрунтовних наукових робіт щодо методичного підходу до оцінки впливу децентралізації на соціально-економічний розвиток територій підготована колективом авторів, до складу якого входять: Іщук С., Мельник М., Притула Х., Сторонянська І., Шульц С. та інші [4].

Розглядаючи методику оцінювання ефективності адміністративно-фінансової децентралізації на регіональному рівні, автори пропонують обчислювати рейтинги областей України за наступною системою показників:

– відношення індексу зростання власних доходів бюджетів областей до індексу зростання трансфертів з державного бюджету, який повинен перевищувати 1;

– частка власних доходів бюджетів областей у зведеному бюджеті, що повинна перевищувати 50%;

– частка дотацій вирівнювання у трансфертах з державного бюджету, яка повинна мінімізуватись та не перевищувати 2%;

– відношення індексу зростання капітальних інвестицій за кошти місцевих бюджетів до аналогічного індексу за кошти державного бюджету повинно перевищувати 1;

– відношення індексу зростання власних доходів до індексу зростання видатків повинно перевищувати 1;

– відношення індексу зростання видатків на економічну діяльність до індексу зростання загальних видатків повинно перевищувати 1;

– відношення індексу зростання обсягів реалізованої продукції до індексу зростання видатків на економічну діяльність повинно перевищувати 1.

Як бачимо, для кожного показника автори пропонують відповідні критерії ефективності регіональних змін у бюджетному регулюванні внаслідок реформи децентралізації.

За даними 2017 р., до складу найбільш успішних областей увійшли: Вінницька, Одеська, Сумська та Тернопільська області. Відповідно, найнижча ефективність фінансової децентралізації мала місце у Чернівецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Львівській, Полтавській, Харківській та Хмельницькій областях.

Серед недоліків даного підходу можна зазначити відокремлений характер змін у міжбюджетних відносинах та територіальної організації влади. Тобто, оцінка ефективності фінансової децентралізації в даному дослідженні виконувалась без прив'язки до відповідних змін в адміністративному устрої регіонів. Таким чином, незрозумілим є вплив саме реформи децентралізації на систему наведених вище показників, а не економічного зростання держави в цілому.

Щомісячний моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування виконується Міністерством розвитку громад та територій України на основі системи з 14 індикаторів.

Хоча зміни у бюджетному регулюванні національної економіки є вагомим складовою реформи, даний методичний підхід розглядає їх в контексті інших складових, а не окремо. Це необхідно для повного розуміння причинно-наслідкових зв'язків, що зумовлюють зростання обсягів місцевих бюджетів та відповідних рівнів витрат.

Розглянемо вказані індикатори більш детально.

1. Перспективні плани з формування об'єднаних територіальних громад (ОТГ) на карті України, затверджені урядом.

У перспективних планах Уряду є створення 1356 ОТГ, що об'єднують та укрупняють 9702 існу-

ючих територіальних громад, 87,6% загальної площі України та 83,8% загальної чисельності населення, без урахування тимчасово окупованих територій. Станом на листопад 2019 р., вже створено 1002 ОТГ.

Метою даного індикатору є вивчення динаміки формування ОТГ за географічною ознакою.

2. Динаміка формування ОТГ за вказаними вище показниками, починаючи з 2015 р. по сьогоднішній день носить наступний характер:

- кількість ОТГ протягом 2018-2019 р. зросла на +196 од. та склала 1002 од. В середньому, щороку кількість ОТГ зростала на +211 од. Відповідна кількість територіальних громад, що приєдналися до ОТГ протягом аналогічного періоду, зросла на +834 та на кінець 2019 р. становила 4572 од, або 41,7% від їхньої базової кількості станом на 01.01.2015 р.

- чисельність жителів ОТГ протягом 2018-2019 р. зросла на +2,9 млн. осіб та склала 11,2 млн. чол., або 31,9% від загальної численності населення України;

- площа ТОГ протягом 2018-2019 р. росла на +45,3 млн. км² та склала 238,8 млн. км², або 42,8% від загальної площі України;

Таким чином, станом на кінець 2019 р., кожна ОТГ в середньому складалась з 4,6 територіальних громад та 11213 осіб.

Зважаючи на те, що за загальною кількістю ОТГ перспективний план Уряду на кінець 2019 р. вже виконано на 73,9%, подальше реформування місцевого самоврядування буде рухатись в бік укрупнення об'єднаних територіальних громад як за площею, так і за чисельністю мешканців.

3. Рейтинг областей щодо формування спроможних громад формується на основі певної множини показників, з урахуванням: чисельності населення та площі ОТГ; кількості територіальних громад, які ще не об'єдналися; покриття перспективними планами тощо.

За результатами узагальненого рейтингу, лідерами реформування місцевого самоврядування на кінець 2019 р. є: Житомирська, Дніпропетровська, Хмельницька, Чернігівська та Запорізька області. Найгірші показники характерні таким областям, як: Кіровоградська, Закарпатська, Вінницька, Київська та Львівська.

4. Інститут старост в ОТГ характеризує ступінь розповсюдження даного явища в розрізі областей України. На кінець 2019 р. чисельність старост в ОТГ становила 3207 особи.

5. Рівень співробітництва територіальних громад в розрізі областей за проектами у сферах ЖКГ, благоустрою, пожежної безпеки, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення тощо.

Лідерами співробітництва є Полтавська та Вінницька області, які випереджають інші області зі значним відривом. У Донецькій, Луганській,

Миколаївській та Одеській областях співробітництво між ОТГ практично відсутнє.

6. Результати фінансової децентралізації – це один з провідних індикаторів, за яким виконується розгорнута оцінка результатів реформування адміністративного устрою та міжбюджетних відносин.

- власні доходи загального фонду місцевих бюджетів зросли з 98,2 млрд. грн. у 2015 р. до 234,1 млрд. грн. у 2018 р. Прогноз приросту на 2019 р. складає +14% по відношенню до рівня попереднього року. Вказане зростання перевищувало динаміку ВВП, тому, частка власних доходів місцевих бюджетів також збільшилась з 5,1% до 6,6%;

- власні доходи загального фонду місцевих бюджетів на 1 мешканця також мали тенденцію до зростання, з урахуванням скорочення чисельності населення внаслідок демографічного спаду;

- частка місцевих податків та зборів у доходах місцевих бюджетів демонструвала нестійку динаміку: найбільше значення у 28,8% мало місце у 2016 р., на менше – 26,1 % у 2018 р. Це свідчить про високий рівень державної підтримки місцевого самоврядування та необхідність подальшого реформування швидкими темпами у даному напрямку;

- видатки місцевих бюджетів на 1 мешканця за січень-вересень 2019 р. в порівнянні з аналогічним періодом у 2018 р. найбільше зросли у будівництві (+52,3%), житлово-комунальному господарстві (+16,2%) та капітальні видатки (+13,35%);

7. Державна фінансова підтримка місцевого та регіонального розвитку у 2019 р. складе 20,7 млрд. грн., в порівнянні з 3,7 млрд. грн. у 2015 р. Найбільший обсяг субвенцій спрямований до Державного фонду регіонального розвитку (7,7 млрд. грн.), розвитку медицини у сільській місцевості (5,0 млрд. грн.) та соціально-економічного розвитку (4,7 млрд. грн.);

8. Децентралізація у сфері охорони здоров'я, зокрема, підвищення доступності та якості медичних послуг у сільській місцевості. Облік ведеться за відповідним обсягом субвенцій, кількості проєктів будівництва та матеріально-технічного оснащення;

9. Децентралізація у сфері освіти. На кінець 2019 р. лише 45,6% загальноосвітніх навчальних закладів перебувають в управлінні ОТГ та 54,4% – в управлінні РДА.

10. Децентралізація у сфері архбудконтролю. За допомогою даного індикатору вимірюється кількість ОТГ, що отримали повноваження у сфері архітектурного будівельного контролю. На сьогоднішній день рівень даного показника становить лише 10,0%.

11. Децентралізація у сфері надання адміністративних послуг. Даний індикатор вимірює кількість створених відповідних центрів обслуго-

вування з 2015 р. (635 од.) до 2019 р. (806 од.). Причому, тільки 176 ЦНАП працюють в ОТГ;

12. Децентралізація у сфері соціальної політики. За допомогою вказаного індикатора обліковується кількість установ та спеціалістів, що надають соціальні послуги. Станом на кінець 2019 р., ОТГ є засновниками 342 таких установ;

13. Децентралізація у сфері молодіжної політики передбачає створення структурних підрозділів з питань молодіжної політики в регіонах;

14. Передача земельних ділянок із державної у власність ОТГ. Лідерами за даним показником є Дніпропетровська (185 тис. га), Чернігівська (161 тис. га), Запорізька (105,6 тис. га) та Хмельницька (100,5 тис. га) області. Всього було передано 1451 тис. га земель сільськогосподарського призначення.

Підводячи підсумок, можна стверджувати, що даний методичний підхід до вимірювання наслідків децентралізації, який використовує в своїй діяльності Міністерство розвитку громад та територій України, виходить з трьох основних напрямків оцінки:

- вимірювання ступеня розповсюдження ОТГ по областях та охопту територій України за допомогою кількісних показників;

- оцінка доходів та витрат місцевих бюджетів, а також обсягів державної підтримки регіонів як у вартісних показниках, так і в розрахунку на кожного мешканця;

- аналіз регіонального розвитку в сфері соціальної політики за найбільш значущими напрямками. Причому, така оцінка, в певних випадках, виконується в натуральних показниках, або у грошовому вимірі.

Зважаючи на те, що вказана реформа активно впроваджується в Україні вже з 2015 р., рівень досягнутих результатів та поточні плани реформування до 2021 р., строки її завершення не визначені та є довгостроковою перспективою. Це, в свою чергу, не дозволяє на сьогоднішній день проводити якісне вимірювання наслідків децентралізації в силу плинності та довготривалості вказаного процесу, а також впливу великої кількості як внутрішніх, так і зовнішніх факторів на соціально-економічне становище в державі.

В основі розробленого методичного підходу до вимірювання наслідків децентралізації, в рамках даної роботи, покладено множину цілей, які визначені автором в якості пріоритетних в ході реалізації реформи.

По-перше, успіх будь-якої соціально-економічної чи адміністративної реформи залежить від швидкості її впровадження в життя. Зважаючи на те, що реформа – це завжди глибинні структурні зміни тієї чи іншої системи, початок її реалізації супроводжується, як правило, погіршенням ефективності функціонування соціально-економічної

системи внаслідок відходу від попередньої моделі її життєдіяльності та недостатнім ступенем впровадження нової моделі.

Таким чином, якщо швидкість впровадження реформи є занадто повільною, стан такої системи з часом має тенденцію до перманентного погіршення. Разом із цим, у суспільстві починає зростати супротив подальшим змінам, що суттєво ускладнює процес подальшого реформування.

Саме тому, першочерговою метою реформи децентралізації влади та регіонального розвитку у даному дослідженні визначено швидкість її впровадження, що є базою для отримання швидких позитивних змін у державі.

По-друге, вказана реформа повинна створювати основу для ефективного регіонального розвитку та сприяти усуненню диспропорцій у відставанні депресивних регіонів за рахунок:

- передачі значної частини повноважень та бюджетного забезпечення на місцевий рівень для реалізації регіональних стратегій розвитку;

- реалізації механізму дотацій вирівнювання, що зменшує залежність бюджетного забезпечення регіонів від їхньої податкоспроможності та нерівномірність соціально-економічних умов життя;

- об'єднання територіальних громад з різним рівнем економічного стану також повинно сприяти усуненню вказаного недоліку.

Зважаючи на те, що динаміка регіонального розвитку, в кінцевому випадку, визначає темпи економічного зростання держави в цілому, безпосередньо впливає на формування доходної частини бюджетів всіх рівнів та створює можливості до підвищення соціальних стандартів життя, це також є безпосередньою метою вказаної реформи.

По-третє, децентралізація бюджетного регулювання, як одного з механізмів забезпечення регіонального розвитку, повинна сприяти зростанню ефективності бюджетного процесу на місцях. Саме тому, це також є метою впровадження даної реформи.

По-четверте, економічне зростання є непомітним для суспільства, якщо воно не трансформується в конкретні проекти в межах регіонів. Враховуючи те, що однією з головних проблем України, на сьогоднішній день, є низький рівень життя населення, значна частка місцевих бюджетів спрямовується на соціальне забезпечення, освіту, охорону здоров'я та житлово-комунальний комплекс. Тому, зростання рівня бюджетного забезпечення за вказаними напрямками з метою підвищення якості життя також є пріоритетом державної та регіональної політики розвитку.

Вказані цілі формують відповідну систему макроекономічних індикаторів для оцінки вимірювання наслідків реформи:

1. Рівень впровадження реформи децентралізації влади.

Виходячи з наявних статистичних даних у відкритому доступі, ступінь впровадження реформи пропонується оцінювати за чисельністю населення, площею та об'єднаними територіальними громадами:

- частка населення ОТГ до загальної чисельності населення області;
- частка площі ОТГ до загальної площі області;
- частка територіальних громад, що об'єдналися, до загальної чисельності територіальних громад в області на початок 2015 р.

2. Показники регіонального економічного розвитку.

Індикатори даної групи повинні відображати як динаміку середньорічних змін, так і поточний стан. Найбільш поширеним індикатором регіонального економічного розвитку, що використовується в соціально-економічній статистиці, є валовий регіональний продукт:

- темпи приросту валового регіонального продукту в порівняних цінах;
- обсяг валового регіонального продукту, в розрахунку на 1 особу;
- рівномірність регіонального розвитку на основі варіації показника валового регіонального продукту, в розрахунку на 1 особу.

Довготривалу основу для майбутнього економічного зростання формують капітальні інвестиції:

- темпи приросту капітальних інвестицій в порівняних цінах;
- обсяг капітальних інвестицій регіонів, в розрахунку на 1 особу.

Конкурентоспроможність відкритої економіки в ринкових умовах будемо вимірювати на основі показників чистого експорту:

- обсяг чистого експорту регіонів, в розрахунку на 1 особу.

3. Показники ефективності децентралізації бюджетного регулювання.

Дана група індикаторів повинна характеризувати динаміку якісних змін та поточного стану міжбюджетних відносин:

- темпи приросту доходів місцевих бюджетів повинні максимізуватись та перевищувати відповідні темпи приросту трансфертів з державного бюджету та дотацій вирівнювання в тому числі;
- темпи приросту доходів місцевих бюджетів повинні перевищувати відповідні темпи приросту їхніх видатків;
- частки власних доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті регіонів повинні максимізуватись.

4. Показники соціального забезпечення населення регіонів:

- темпи приросту видатків на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист населення, житлово-комунальне господарство в розрахунку на 1 особу;

- поточний рівень бюджетного забезпечення за вказаними показниками.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, науковою новизною даної роботи є обґрунтування системи індикаторів до вимірювання наслідків реформи децентралізації в контексті бюджетного регулювання на основі сучасного наукового досвіду, що на відміну від існуючих базується на множині пріоритетних цілей розвитку та дозволяє виконувати порівняльний аналіз за регіональним аспектом.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 1.04.2014 р. № 333-р. К. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80> (дата звернення: 29.07.2019).
2. Паспорт реформ: децентралізація влади та регіональний розвиток URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/57-pasport-reformi-decentralizatsiya-zagalniy.pdf> (дата звернення: 29.07.2019).
3. Розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019-2021 роки» від 23.01.2019 р. № 77-р. К. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019-%D1%80> (дата звернення: 29.07.2019).
4. Сторонянська І.З. Децентралізація в Україні та її вплив на соціально-економічний розвиток територій: методичні підходи та результати оцінювання: наукова доповідь. Львів: ІРД НАНУ, 2018. 144 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

REFERENCES:

1. CMU Order "On Approval of the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organization of Government in Ukraine" of April 1, 2014 – No. 333-p. K. Available at: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80> (accessed 29 July 2019).
2. Reform passport: decentralization of power and regional development. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/57-pasport-reformi-decentralizatsiya-zagalniy.pdf> (accessed 29 July 2019).
3. CMU Order "On Approval of the Plan of Measures for Implementation of the New Stage of Local Self-Government Reform and Territorial Organization in Ukraine for 2019-2021" dated 23.01.2019 No. 77-p. K. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019-%D1%80> (accessed 29 July 2019).
4. Storonianska I. Z. (2018) Detsentralizatsiia v Ukraini ta yii vplyv na sotsialno-ekonomichni rozvytok terytorii: metodychni pidkhody ta rezultaty otsiniuvannia [Decentralization in Ukraine and its Impact on the Socio-Economic Development of Territories: Methodological Approaches and Evaluation Results: Scientific Report] Lviv: IRD NASU. (Regional Development Problems Series)